

II. 2. Podzemní prostory na zámku v Proseči u Pošné

Po požáru v roce 1991 proběhla celková rekonstrukce objektu, která dala zámku jeho dnešní podobu. Během této rekonstrukce byl odkryt vstup do dosud neznámých prostor.

Průzkum byl proveden v červnu roku 1996 členy České speleologické společnosti ZO 2 – 01 Chýnovská jeskyně.

Celková délka zdokumentovaných prostor je 45 m. Chodba byla zaměřena polární metodou za použití teodolitu Theo 115, pásma, busoly a závěsného sklonoměru. Prostory jsou za normálního stavu částečně zatopeny vodou¹⁰ a jejich průchodnost je omezena výškou hladiny.

Chodba nese stopy po ruční ražbě, ale v některých částech byly nalezeny i zbytky vrtání. Nejspíše byla v pozdější době upravována.

Ve vstupní síňce bylo v hlíně nalezeno několik střepů. Jedná se o 7 úlomků kuchyňské a stolní keramiky z nezdobených těl nádob blíže neurčených tvarů. Podle materiálu se usuzuje, že se jedná o nádoby vyráběné od 15. století, nejspíše o užitkové zboží pravděpodobně z 16. století.

Nenašly se však žádné údaje, ze kterých by bylo možno usoudit, v jaké době a za jakým účelem byla chodba vytvořena. Podle stavebně historického průzkumu lze pouze konstatovat, že vstupní část chodby se nachází v bočním křídle zámku, které je jednoznačně starší než křídlo vstupní, které bylo dodatečně přiloženo. Boční křídlo vzniklo nejpozději po roce 1557. Předpokládá se, že původní tvrz byla čtvercového půdorysu s dvorkem a celek mohl být obehnan příkopem. Vnější ústí chodby by pak bylo za tímto příkopem. Vzhledem k malé hloubce chodby pod povrchem je však nepravděpodobné, že by chodba existovala současně s příkopem. Není jasný ani důvod, proč chodba vznikla. Možnost, že by za závalem pokračovala do větší vzdálenosti, se vzhledem k terénu zdá nereálná. Je však pravděpodobné, že v době stavby této části objektu, již podzemí existovalo. Její vyústění se dá spíše předpokládat v některém objektu, který mohl stát v okolí zámku. Přítomnost pegmatitové žíly¹¹, kterou chodba sleduje, nabízí i možnost, že se jedná o dílo hornické za účelem prozkoumání žíly. Při průzkumu však nebyla zjištěna žádná užitková složka.

¹⁰ Akumulace povrchové vody.

¹¹ Speciální magmatická hornina granitického složení, velkozrnná až hrubě zrnitá, jejíž vznik souvisí s nahromaděním těkavých prvků.